

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Constitutiones Variorum Pontificum in præcedentibus Editionibus
desideratas, summoque studio hinc inde conquisitas complectens

Luxemburgi, 1741

1. Etsi à summo &c. Privilegia aliarum Universitatum concedit Universitati
Bituriensis: anno 1465.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74452](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74452)

ANNO
1465.

I.
Ex histor.
univers. Pa-
risiens. Bulæ:
Tom. I. pag.
674.

Privilegia aliarum Universitatum concedit Uni-
versitati Bituricensi: anno 1465.

PAULUS EPISCOPUS,

Ad perpetuam rei memoriam.

ET si à summo rerum omnium conditore cu-
jus inestimabili providentia cuncta miro or-
dine disponuntur, & à quo omnium charitima-
tum dona proveniunt ad exequendum Pontifi-
calis ministerii debitum, licet insufficientes
meritis deputati, de his, quæ ad fidei catholi-
cæ fideliumque profectum conferunt, sedulo
nos cogitare conveniat, de litterarum tamen
studiis, & virorum (qui incomparabilis thesauri
divinarum, & humanarum rerum cogitationem
apprehendere cupiunt) incrementis felicibus, & ed
magis cogitare nos convenit, quo ex his prop-
ulsis ignorantia nubibus Domini nostri, &
ejusdem Fidei cultus prævidetur, justitia colit-
tur, publica quoque, & privata res utiliter
geritur, & omnis humanæ conditionis prospere-
ritas adaugetur. Decet igitur Pastoralem sollici-
tudinem non immerito adhibere, ut hujusmodi
studia vigeant, & continuo augeantur, per
quæ, sicut experientia rectè comperimus uni-
versali Ecclesiæ, cunctisque credentibus major
potest utilitas provenire. Cum itaque sicut nu-
per pro parte charissimi in Christo Filii nostri
Ludovici Regis Francorum illustris, & dilecti
filii nobilis viri Caroli Ducis Bituricensis ipsius
Regis Germani nobis fuit expositum, ipsi ejus-
dem Reipublicæ utilitati, & præsertim Ducatus
Bituricensis, ac etiam Regis Franciæ Incolarum,
nec non aliarum partium vicinarum habitatio-
nem, qui scientiæ margaritam adipisci deside-
rant laudabiliter intendentes, ut Civitate Bitu-
ricensi, quæ inter alias Ducatus Aquitanicæ Civitates
primatum obtinet, tanquam in loco magis in-
signi, & accommodo, liberalium artium gene-
rale studium in qualibet licita facultate, ut ibi-
dem fides ipsa dilatetur, & erudiantur indocti,
serveatur æquitas Judicis, vigeat ratio, illumine-
ntur mentes simplicium; & eorum, ac quorum-
libet intellectus, opitulante Altissimo, illustren-
tur, erigi, & stabiliri desiderant; nos prævisa
omnia, ac etiam eximiam fidei, devotionisque
constantiam, quam ipsi Rex, & Dux ad nos,
& Romanam gentem, & Ecclesiam attenta me-
ditatione pensantes, ac etiam cupientes, quod
civitas ipsa scientiarum muneribus decoretur,
virosque producat consilii maturitate conspicuos,
virtutum redimitos ornatibus, & diversarum fa-
cultatum scientiis eruditos, de quorum plenitu-
dine hauriant universi alii litterarum documentis
imbui appetentes, eisque præmissis omnibus, &
præcipuè dictæ civitatis, quæ ad multiplicanda
sanæ doctrinæ germina magis congrua, & ac-
commoda fore perhibetur, idoneitate attenta in-
terna meditatione pensatis, non solum ad ipsius
civitatis, sed etiam Regni Ducatus, ac Regio-
num circajacentium profectum paternis affecti-
bus anhelantes, Regis, & Ducis prædictorum in
hac parte supplicationibus inclinati, ad laudem
divini nominis, & propaginem fidei ante dictæ,
ipsorum quoque Regis, & Ducis gloriam pariter,
& honorem, auctoritate Apostolica tenore præ-
sentium statuimus, & ordinamus, ut de cætero
in eadem civitate Bituricensi generale studium
per præsentem erigimus, quod instar aliorum stu-
diorum generalium tam in Theologia, & Jure
Canonico, atque Civili Medicina quoque, & ar-
tibus, quàm alia qualibet licita facultate vigeat,
quodque Doctores, Magistri, Legentes, ac etiam
Scholares studentes ibidem omnibus privilegiis,
libertatibus, & immunitatibus tam Magistris in

eadem Theologia, ac Doctoratibus, Legentibus,
& studentibus in Parisiensi, Tholosensi, Pictavi-
ensi, & aliis dicti Regni universitatum studiis
concessis, ac etiam concedendis urantur, & gau-
deant: Cancellarius verò Ecclesiæ Bituricensis
pro tempore existens (qui, ut accepimus, dispo-
nere Scholares dictæ civitatis ab antiquo consue-
vit) similiter Cancellarius Universitatis Studii
Bituricensis existat, possitque auctoritate præsen-
tium illis, qui processu temporis adeo litterarum
studio insudaverunt, & in eo profecerunt, quod
ad hoc idonei reputentur, quique in facultate, in
qua studuerunt, gradum obrinere, ac decendi li-
centiam, & ut alios erudire valeant, Magisterii,
seu Doctoratus honorem sibi concedi petierint,
& per Doctores, seu Magistros ejusdem facultatis,
in qua examinatio eorum facienda fuerit, sibi
vel ejus vicegerenti (qui Doctor, aut saltem Li-
centiatus, & ipsius Ecclesiæ Canonicus sit), aut
si Cancellaria ejusdem Ecclesiæ litigiosa fuerit,
vicegerenti per ejusdem universitatis Bituricensis
Magistros, & Doctores deputato præsentem, con-
vocatis tamen aliis Magistris, atque Doctoribus
in eadem facultate post eorum diligentem exa-
minationem, si ad hoc sufficientes, & idonei re-
perti fuerint, licentiam hujusmodi tribuere, ac
etiam Magisterii, & Doctoratus honorem liberè
impertiri, ita tamen, quod idem Cancellarius,
aut vicegerens personis idoneis præsentatis, &
examinatis debitos, ut præfertur, gradus eis con-
tinentes derogare non possit, vel aliquid pro eorum
collatione recipere; & si contrafecerit, sen-
tentiam excommunicationis incurrat. Exami-
nati verò, ut præmittitur, approbati, postquam,
in eadem civitate Bituricensi docendi licentiam,
atque honorem hujusmodi obtinuerint, & tunc
absque examine, sive approbatione alia legendi,
& docendi tam in prædicto ipsius civitatis, quàm
in singulis aliis generalibus studiis, in quibus vo-
luerint legere, & docere statuti, & consuetudi-
nibus quibuscumque contrariis Apostolica, vel
quasi alia firmitate vallatis nequaquam obstanti-
bus plenam, & liberam habeant facultatem, &
insuper quod Doctores, Magistri, & Scholares Uni-
versitatis ejusdem, dummodò regulares non sint,
Leges publicè in Scholis legere, & audire, ac in
eis gradus recipere possint, nullusque nisi Doctor,
aut Magister, seu Licentiatus in eadem civitate;
in Medicina praticare debeat, nisi à Professoribus
facultatis obtentâ licentiâ, & per eos pro idoneo
fuerit approbatus. Ipsique Doctores, Magistri, &
Studentes litterarum studio, in eadem Universita-
te pro tempore commorantes fructus redditus, &
proventus omnium Beneficiorum Ecclesiasticorum,
quæ pro tempore obtinuerint, quotidianis
tamen distributionibus duntaxat exceptis cum eâ
integritate, per septennium duntaxat percipere va-
leant, cum qua illos perciperent si in Ecclesiis, &
locis, in quibus beneficia hujusmodi forsan fue-
rint, personaliter residerent.

Hæc ad residendum interim in eisdem compelli
possint inviti, dictoque septennio durante, ratione
beneficiorum, eorundem se ad Presbyteratus ordi-
nem promoveri facere minime teneantur, dum-
modo infra annum ad Subdiaconatus ordinem
sint promoti. Præterea Doctoribus, Magistris,
Scholaribus, & Studentibus ante dictis, ut extra
muros dictæ Civitatis Bituricensis aliqua quavis
auctoritate ad Judicium evocari, trahi, aut con-
veniri nequeant, auctoritate præfata tenore præ-
sentium indulgemus.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pagi-
nam nostri statuti, ordinationis, & concessio-
nis infringere, vel ei ausu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præsumperit, in-
dignationem omnipotentis Dei, & Beatorum

ANNO
1465.

A N N O
1467.

Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Incarnationis Dominicæ 1464. pridie Kalendas Decembris, Pontificatus nostri anno primo.

II,
Ex Oper.
Diplom. Mir.
rei Tom. 2.
pag. 1038.

Parochialem Ecclesiam S. Gaugerici Valencenensis uniti Capitulo B. Mariæ ad Aulam Comitum (nunc in Ecclesia S. Gaugerici residenti) cum jure constituendi Vicarium amovibilem: anno 1467.

PAULUS EPISCOPUS,
Servus Servorum Dei, dilecto Filio Decano
Ecclesie Beate Mariæ Condarsensis, salutem & Apostolicam Benedictionem.

Romanum decet Pontificem votis illis gratum præstare assensum, per quæ Ecclesiasticarum personarum commoditatibus valeat salubriter provideri. Dudum siquidem felicitis recordationis Martino Papæ V. Prædecessori nostro pro parte dilectorum filiorum Decani, & Capituli Ecclesie Beate Mariæ ad Aulam Comitum Oppidi Valencenensis, Cameracensis Diocesis exposito, quod fructus, redditus, & proventus mensæ Capitularis dictæ Ecclesie, cujus Dux Brabantie ratione Comitatus Hannoverie Patronus existeret, adeo tenues erant, & exiles, quod singulis ratione mensæ ejusdem imminutibus pro tempore detrahitis oneribus cujuslibet ipsius Ecclesie Canonice Præbendæ, quæ decem & septem numero existerent, fructus, redditus, & proventus, etiam tum quotidianis distributionibus illas obtinentibus, & in dicta Ecclesia divinis interessentibus pro tempore obvenire solitis, ultra triginta quinque Libras Turon. parvorum, secundum communem æstimationem non valebant annuatim, de quibus Decanus ipse, ac singulares ex hujusmodi Capitulo personæ dictas Præbendas obtinentes, prout eos contingebant pro tempore, sustentari, eisque incumbentia onera supportare nequibant concedentes.

Et in eadem expositione subjuncto, quod si Parochialis Ecclesia Sancti Gaugerici dicti Oppidi, cujus collatio, & provisio ad dictos Decanum, & Capitulum de antiqua, & approbata, ac hæcenus pacifice observata consuetudine pertinere dignoscantur, eidem mensæ perpetuò incorporaretur pariter, & uniretur, ad id etiam cum incremento divini cultus in dicta Ecclesia Beate Mariæ præfatis Decano & Capitulo cederet, multipliciter profuturum. Præfatus Martinus Prædecessor ipsorum Decani, & Capituli asserentium, quod Parochialis Ecclesie centum & sexaginta, ac mensæ hujusmodi mille Librarum similibus, secundum æstimationem prædictam valorem annum fructus, redditus, & proventus non excedebant. in ea parte supplicationibus inclinatus, dilecto filio Decano Ecclesie Cameracensis, ejus proprio nomine non expresso, per suas litteras dedit in mandatis, ut si, vocatis, qui fuissent evocandi, ita esse invenerit, Parochialem Ecclesiam præfatam cum omnibus juribus, & pertinentiis suis eidem mensæ auctoritate Apostolica in perpetuum incorporaret, annexerit, & uniret, ita quod cedente, vel decedente Rectore dictæ Parochialis Ecclesie, juri, & pertinentiarum prædictorum possessionem auctoritate propria liberè apprehendere, illiusque fructus, redditus, & proventus hujusmodi in suos, ac dictarum mensæ, ac Parochialis Ecclesie usus perpetuò convertere pariter, & retinere, reservata tamen super hujusmodi fructibus, redditibus, & proventibus ipsius Pa-

A N N O
1467.

rochialis Ecclesie pro perpetuo Vicario in illa pro tempore instituendo portione congrua, de qua idem Vicarius possit commode sustentari, Episcopalia jura solvere, aliaque sibi incumbentia onera supportare prout in iisdem litteris plenius continetur.

Et deinde, sicut exhibita nobis nuper pro parte dictorum Decani, & Capituli petitio continebat, quondam Joannes tum Decanus ipsius Ecclesie Cameracensis in humanis agens ad ipsarum litterarum executionem procedens, illarum forma servata Parochialem Ecclesiam prædictam eidem mensæ, reservata medietate omnium & singulorum fructuum, proventuum, & emolumentorum in dicta Parochiali Ecclesia provenientium pro ipsius Vicarii sustentatione, & jurium Episcopali, ac aliorum onerum supportatione perpetuo univit, annexuit, & incorporavit. Postmodum verò succedente tempore, cum unio, annexio, & incorporatio hujusmodi fortitè fuissent effectum, ortâ inter ipsos Decanum, & Capitulum, ac perpetuum Vicarium dictæ Parochialis Ecclesie tunc existentem super hujusmodi portione, & illius occasione materia quæstionis, tandem post multos sumptus, & labores, partes ipsæ certum inter se super hujusmodi portione tractatum fecerunt, qui postea per bonæ memoriæ Nicolai titulo sanctæ crucis in Hierusalem Presbyterum Cardinalem, tunc in partibus Francie sedis Apostolicæ Legatum, & deinde per sanctæ memoriæ Eugenium Papam IV. etiam Prædecessorem nostrum extitit confirmatus.

Cum autem eadem petitio subjungebat, si Vicarius ipse ad nutum Decani, & Capituli prædictorum revocabilis foret, profectò quæstionis materia ne ampliùs oriretur omninò sublata esset, quare pro parte dictorum Decani, & Capituli asserentium, quod ipsi ab antiquo tres partes oblationum, & minutarum decimarum in dicta Parochiali Ecclesia, & metis ejus provenientium jure patronatus percipere consueverunt, alia quarta parte Rectori, seu Vicario ejusdem reservata, & quod ipsa Parochialis Ecclesia monoculatis eorundem Decani, & Capituli fore censeretur, nobis fuit humiliter supplicatum, ut eis, quod cedente, vel decedente moderno Vicario dictæ Parochialis Ecclesie possint illam per Vicarium amovibilem de gremio ipsius Ecclesie Beate Mariæ, vel aliunde per eos eligendum, facere gubernari, aliis oneribus dictæ Parochialis Ecclesie illius Rectori pro tempore incumbentibus Decano, & Capitulo hujusmodi reservatis, concedere, aliisque in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Nos itaque de præmissis certam noticiam non habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus vocatis Vicario prædicto, & aliis, qui fuerint evocandi, de præmissis nobis expositis omnibus, & singulis, ac eorum circumstantiis universis auctoritate nostra te diligenter informes, & si per informationem hujusmodi ita esse repereris, Decano, & Capitulo prædictis, quod cedente, vel decedente moderno dictæ Parochialis Ecclesie Vicario, vel illam alias quomodolibet dimittente, liceat eis dictæ Ecclesie Parochiali per Presbyterum idoneum ad hoc de gremio dictæ Ecclesie Beate Mariæ, vel aliunde allumendum, & pro eorum nutu removendum deserviti facere, ita tamen, quod ipsi Decanus, & Capitulum eidem Vicario de fructibus Parochialis Ecclesie hujusmodi ad vitæ subsidium necessaria ministrare debeant, & teneantur, singulis aliis oneribus pro tempore in-

cumbentibus